

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญ

จากสภาพปัญหาการจราจรติดขัดของกรุงเทพมหานครในปัจจุบัน โดยเฉพาะย่านใจกลางเมืองหรือย่านที่เป็น CBD ของเมือง โดยเฉพาะย่านสีลมจะเป็นเขตที่มีการจราจรหนาแน่นมาก เนื่องจากเป็นย่านการค้าและการบริการ ดังนั้นบริเวณ CBD ของเมืองจึงเป็นบริเวณที่มีความต้องการในการเดินทางสูง เพื่อที่จะเข้ามาติดต่อและประกอบกิจกรรมต่างๆ จากสภาพดังกล่าวทำให้บริเวณกลางใจเมืองเกิดปัญหาการจราจรติดขัดขึ้น อันเนื่องมาจากเดินทางจากนอกพื้นที่เข้ามาทำกิจกรรมต่างๆ ในเขต CBD ของเมือง รัฐได้พยายามปรับปรุงและพัฒนากระบวนการจราจรและขนส่งในเมือง โดยพัฒนาระบบขนส่งสาธารณะให้มีการบริการที่สะดวกและรวดเร็ว ซึ่งจะช่วยให้คนหันมาใช้บริการขนส่งสาธารณะ และลดการเดินทางโดยใช้รถยนต์ส่วนบุคคล จึงได้จัดสร้างระบบขนส่งมวลชนขนาดใหญ่ คือรถไฟฟ้าระบบขนส่งมวลชนกรุงเทพ(BTS) ขึ้นเพื่อช่วยลดปัญหาการจราจร ลดระยะเวลาในการเดินทาง ลดการใช้รถยนต์ส่วนบุคคล และช่วยในการเชื่อมโครงข่ายการคมนาคมขนส่งในเมืองกับการขนส่งชานเมืองให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น

รถไฟฟ้าระบบขนส่งมวลชนกรุงเทพ ได้เปิดให้บริการเมื่อ วันที่ 5 ธันวาคม 2542 ทำให้ความสามารถในการเคลื่อนที่ และความสามารถในการเข้าถึงเพิ่มขึ้น และเส้นทางการให้บริการได้ผ่านย่านชั้นในซึ่งเป็นย่าน CBD ของเมือง โดยเฉพาะย่านสีลมซึ่งเป็นศูนย์กลางของกิจกรรมต่างๆ ของเมือง กล่าวคือ เป็นย่านพาณิชยกรรมและการบริการที่สำคัญ จากสภาพดังกล่าวของย่านสีลมทำให้เกิดการเดินทางของผู้คนเข้ามาติดต่อและประกอบกิจกรรมในพื้นที่เป็นจำนวนมาก ส่งผลให้เกิดความคับคั่ง และหนาแน่นของผู้คนและยานพาหนะ ประกอบกับปัจจุบันย่านสีลมเป็นที่ตั้งของสถานีรถไฟฟ้าระบบขนส่งมวลชนกรุงเทพ คือ สถานีศาลาแดง ซึ่งจะเป็นการเพิ่มความสะดวกในการเดินทางเข้ามาทำกิจกรรมในย่านสีลมและพื้นที่ข้างเคียง ทำให้การใช้พื้นที่ที่มีความเข้มข้นมากขึ้น จากสภาพการเดินทางเพื่อมาทำกิจกรรมต่างๆ และการเดินทางเพื่อเชื่อมต่อระหว่างขนส่งสาธารณะอื่นกับรถไฟฟ้า ซึ่งเมื่อรวมการเดินทางจากระบบขนส่งสาธารณะอื่นในพื้นที่ ส่งผลให้การใช้พื้นที่การสัญจรทางเท้าและถนนเพิ่มขึ้น ประกอบกับพื้นที่สัญจรในพื้นที่ที่มีการเดินทางเพื่อติดต่อระหว่างอาคารและการทำกิจกรรมอื่น จะทำให้การเดินทางติดขัดเพิ่มขึ้น จากสภาพดังกล่าวที่เกิดขึ้นในย่านสีลม จึงจำเป็นต้องศึกษาอิทธิพลของการเดินทางโดยรถไฟฟ้าระบบขนส่ง

ส่งมวลชนกรุงเทพ ที่มีต่อการใช้พื้นที่สัญจรในย่านสีลม เพื่อวิเคราะห์สภาพปัญหาที่เกิดขึ้นที่มีต่อการเปลี่ยนแปลงโครงข่ายและการใช้พื้นที่สัญจรบนพื้นที่สีลมและเป็นข้อมูลในการเสนอแนะแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาการใช้พื้นที่สัญจรในพื้นที่ย่านสีลมต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. ศึกษาลักษณะการใช้ที่ดิน ประเภทอาคาร ลักษณะกิจกรรมของอาคาร กิจกรรมบนพื้นที่สัญจรในพื้นที่บริเวณย่านสีลม
2. ศึกษาลักษณะการเดินทางและทัศนคติของผู้เดินทางโดยรถไฟฟ้าระบบขนส่งมวลชนกรุงเทพ (BTS) ที่มีต่อสภาพพื้นที่สัญจรในบริเวณย่านสีลม
3. ศึกษาพฤติกรรมและปัญหาการใช้พื้นที่สัญจรของผู้โดยสารรถไฟฟ้าระบบขนส่งมวลชนกรุงเทพ(BTS) ในบริเวณย่านสีลม
4. เสนอแนะแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาการใช้พื้นที่สัญจรในบริเวณย่านสีลม

1.3 วิธีการศึกษา

- 1) ศึกษารวบรวมข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) จากเอกสาร และแหล่งข้อมูลต่างๆ เกี่ยวกับ
  - ข้อมูลสภาพทั่วไปของพื้นที่ศึกษา ซึ่งประกอบด้วย ข้อมูลลักษณะการใช้ที่ดิน ประเภทของอาคาร ลักษณะกิจกรรมของอาคาร สภาพการจราจรในพื้นที่ เป็นต้น
  - ข้อมูลสภาพพื้นที่สัญจรในพื้นที่ศึกษา ได้แก่ สภาพทางเดินเท้า โครงข่ายการสัญจร กิจกรรมบนพื้นที่สัญจร
  - ข้อมูลเกี่ยวกับรถไฟฟ้าระบบขนส่งมวลชนกรุงเทพ(BTS) ได้แก่ เส้นทางให้บริการ สถานีการให้บริการ ราคาค่าโดยสาร สิ่งอำนวยความสะดวก จำนวนผู้โดยสารที่เดินทางเข้ามาย่านสีลม เป็นต้น
  - ข้อมูลระบบขนส่งสาธารณะอื่นๆในพื้นที่ ได้แก่ รถโดยสารประจำทาง เป็นต้น
  - โครงการขนส่งมวลชนในอนาคต เช่น โครงการรถไฟฟ้ามหานคร เป็นต้น

2) เก็บรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) โดยใช้แบบสอบถามจำนวน 325 ชุด โดยแจกที่สถานีศาลาแดง และการสำรวจในพื้นที่ เพื่อเก็บข้อมูลเกี่ยวกับผู้ใช้บริการรถไฟฟ้าระบบขนส่งมวลชนกรุงเทพ(BTS) และสภาพการใช้พื้นที่สัญจรในพื้นที่ศึกษา เก็บข้อมูลเกี่ยวกับ

- ลักษณะของผู้เดินทางโดยรถไฟฟ้าระบบขนส่งมวลชนกรุงเทพ
- ลักษณะการเดินทาง ได้แก่ วัตถุประสงค์การเดินทาง ต้นทาง-ปลายทาง ช่วงเวลาในการเดินทาง ความถี่ในการเดินทาง การเดินทางเชื่อมต่อกับประเภทการเดินทางอื่น
- ทักษะคติการเดินทางโดยรถไฟฟ้าระบบขนส่งมวลชนกรุงเทพ(BTS) ที่มีต่อการใช้พื้นที่สัญจรในพื้นที่ศึกษาย่านสีลม

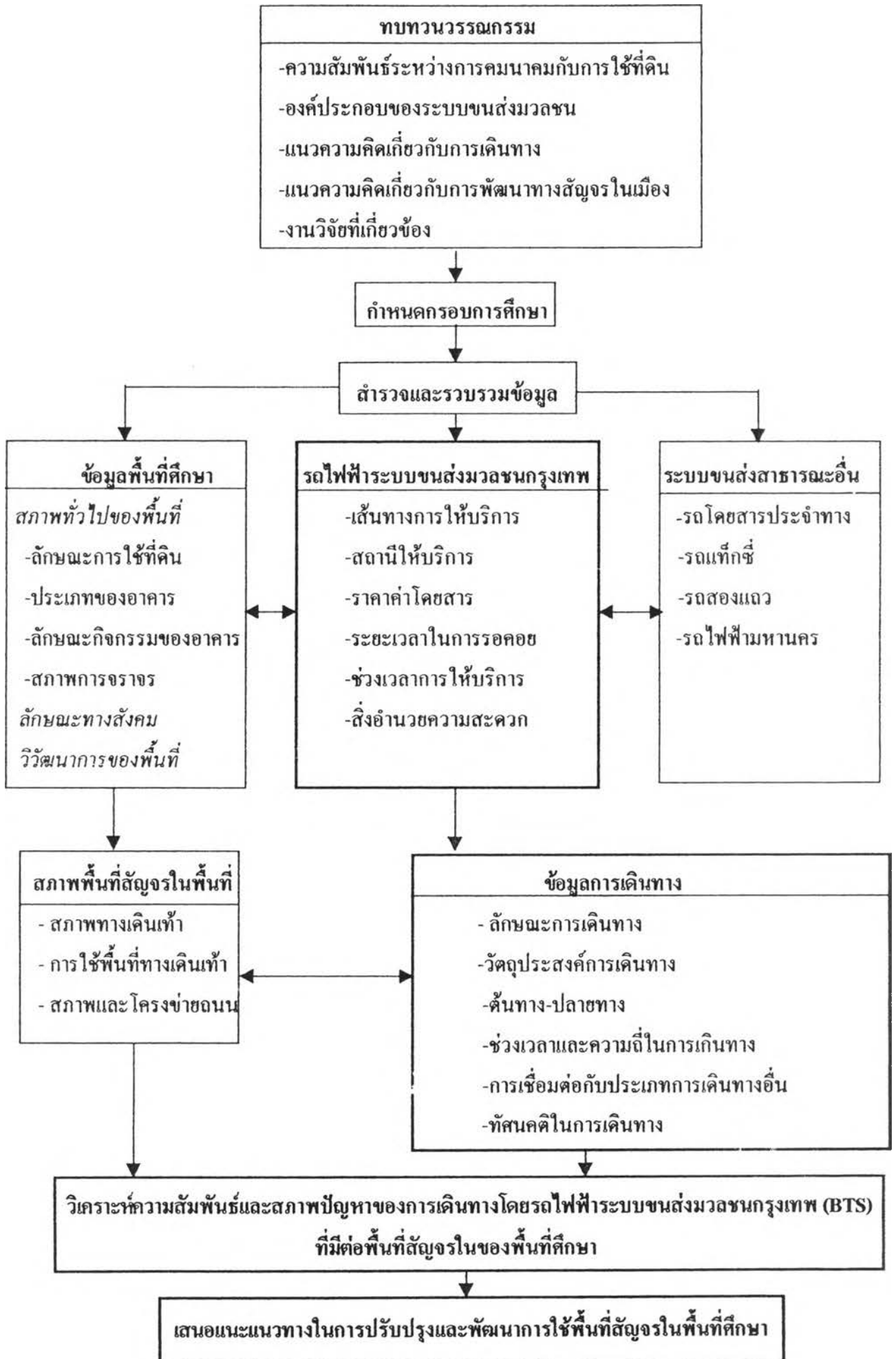
3) วิเคราะห์ข้อมูล

- วิเคราะห์การเดินทางโดยรถไฟฟ้าBTS ที่มีต่อพื้นที่สัญจร เพื่อศึกษาอิทธิพลที่มีต่อการใช้อาคาร และความสามารถในการรองรับการเดินทางของพื้นที่สัญจร
- วิเคราะห์พฤติกรรมการใช้พื้นที่สัญจร ความสามารถในการรองรับการเดินทางและกิจกรรมบนพื้นที่สัญจร และการเปลี่ยนแปลงโครงข่ายและการใช้พื้นที่สัญจร

4) สรุปผลและเสนอแนะ

สรุปผลการศึกษาถึงอิทธิพลของการเดินทางโดยรถไฟฟ้าระบบขนส่งมวลชนกรุงเทพ (BTS) ที่มีต่อการเปลี่ยนแปลงโครงข่ายและการใช้พื้นที่สัญจรในย่านสีลม และนำผลการศึกษาเพื่อเสนอแนะแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาการใช้พื้นที่สัญจรในพื้นที่ย่านสีลมต่อไป

1.4 ขั้นตอนในการศึกษา

1.5 ขอบเขตการศึกษา

ในการศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐานของย่านสีลม โดยเก็บรวบรวมข้อมูลตามเขตการปกครอง คือ เขตบางรัก ของแขวงสีลม เป็นหลัก และขยายถึงพื้นที่เกี่ยวเนื่องที่จะเกี่ยวเนื่องกับพื้นที่แขวงสีลม โดยจะศึกษาจากความเกี่ยวเนื่องของโครงข่ายถนน การใช้ประโยชน์ที่ดิน กิจกรรมของย่าน โดยอาศัยข้อมูลจากแบบสอบถามเป็นตัวควบคุมขอบเขตการศึกษา ถึงอิทธิพลของการเดินทางที่มีต่อการโครงข่ายและการใช้พื้นที่สัญญาว่าเป็นอย่างไร

ขณะที่การเก็บข้อมูลเกี่ยวกับการเดินทางโดยรถไฟฟ้าระบบขนส่งมวลชนกรุงเทพ เก็บรวบรวมจากสถานีศาลาแดง โดยอาศัยแบบสอบถาม และจากการตอบแบบสอบถามพบว่ารัศมีของผู้มาใช้บริการเฉลี่ยเท่ากับ 600 เมตร จากสถานีศาลาแดง จึงใช้รัศมี 600 เมตรจากสถานีศาลาแดง เป็นศูนย์กลางในการกำหนดพื้นที่ศึกษาครั้งนี้

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทราบถึงลักษณะการใช้ที่ดิน ประเภทอาคาร ลักษณะกิจกรรมของอาคาร กิจกรรมบนพื้นที่สัญญาในพื้นที่ย่านสีลม
2. ทราบถึงลักษณะการเดินทางและทัศนคติของผู้เดินทางโดยรถไฟฟ้าระบบขนส่งมวลชนกรุงเทพ (BTS) ที่มีต่อสภาพพื้นที่สัญญาในย่านสีลม
3. ทราบถึงปัญหาและอิทธิพลของการเดินทางโดยรถไฟฟ้าระบบขนส่งมวลชนกรุงเทพ (BTS) ที่มีต่อการเปลี่ยนแปลงโครงข่ายและการใช้พื้นที่สัญญาในย่านสีลม
4. นำผลการศึกษาเป็นข้อมูลเพื่อเสนอแนะแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาการใช้พื้นที่สัญญาในย่านสีลม

